

Motivasyonel Dindarl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Motivasyonel Dindarl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26258>

 zet

Motivasyonel Dindarlık  l e?i (MMRI), bireylerin dinî inanç ve uygulamalarını yönlendiren içsel ve d ?sal motivasyon kaynaklarını ölçmek amacıyla uyarlanm ? psikometrik bir araçtır. Ölçe?in Türkiye uyarlaması, Veysel Uysal, ?aban Turan ve Ziya I ?k tarafından gerçekle?tirilmi?tir. Bu  al ?ma,  l e?in Türk kültür ve dinî ba?lam na uygunlu?unu ve psikometrik niteliklerini kapsamlı bir ?ekilde de?erlendirmi?tir. Ölçe?in temel amacı, bireylerin dindarl klar n  yalnızca davran ?sal düzeyde de?il, aynı zamanda bu davran ?ların altında yatan güdüleyici faktörler a ?s ndan da incelemeye olanak tan makt r.

Uyarlama  al ?mas nda,  l e?in yapı geçerli?i ve güvenilirli?i, 828 ki?ilik geni? bir örneklem grubu üzerinde yapılan detaylı analizlerle desteklenmi?tir. MMRI, dindarl ??n psikolojik boyutlar n  inceleyen ara?t rmac lar için önemli bir araç olup, özellikle içsel motivasyon (manevi tatmin ve ki?isel inanç) ile d ?sal motivasyon (sosyal beklenti ve ödül) arasındaki ayr m  netle?tirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Dindarlık, Motivasyon, Psikometri,  l ek Uyarlama, MMRI, ? sel Motivasyon, D ?sal Motivasyon, Din Psikolojisi, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Veysel Uysal, ?aban Turan, Ziya I ?k

Amaç

Motivasyonel Dindarlık  l e?i'nin temel amacı, bireylerin dinî ya?amlar n  sürdürme ve dinî görevlerini yerine getirme süreçlerinde rol oynayan motivasyon tiplerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, dindarl ??n sadece gözlemlenebilir davran ?lardan ibaret olmadı??n , aynı zamanda derin psikolojik güdülerden kaynakland ??n  varsayar. Bu ayrım, din psikolojisi ve sosyolojisi alanlarında daha derinlemesine analizler yapılmasına olanak tan r.

Ölçek, ara?t rmac lar n dinî motivasyonun farklı boyutlarının ( rne?in, bireyin kendini gerçekle?tirmesi için dinî de?erleri benimsemesi veya sosyal kabul görmek için dinî ritüelleri yerine getirmesi) ruh sa?l ??, ya?am doyumu ve sosyal uyum gibi  e?itli sonuç de?i?kenleri üzerindeki etkilerini incelemesine yardımcı olmak üzere tasarlanm ?tür.

Yapı

Ölçek, Motivasyonel Dindarlık yap s n  ölçmektedir. Bu yapı, genellikle motivasyon teorilerinden

yola ç?karak dinî davran??lar?n alt?nda yatan güdüleri iki ana boyutta ele al?r:

İçsel Motivasyon (Intrinsic Religiosity): Bireyin dinî inançlar?n? ve uygulamalar?n? tamamen kişisel manevi tatmin, anlam aray??? ve inançlar?n?n kendisi için önemli olması nedeniyle gerçekleştirilmesidir. Bu motivasyon türü, genellikle daha sağlam ve tutarlı bir dinî yaşamla ilişkilidir.

Dışsal Motivasyon (Extrinsic Religiosity): Bireyin dinî davran??lar?n?, sosyal baskı, beklentilerinden onay alma, statü kazanma veya cezadan kaçınma gibi dışsal ödüller veya sonuçlar elde etmek amacıyla sergilemesidir.

Ölçek, bu iki temel motivasyon türünü ayırt ederek, dindarl?k araştırmalarında yüzeysel gözlemlerin ötesine geçmeyi ve bireyin dinî bağlılığına kalitesini değerlendirmeyi hedefler.

Geçerlik

Motivasyonel Dindarl?k Ölçe?i'nin (MMRI) geçerlik analizleri, Türkiye uyarlama çalışması kapsamında 828 kişilik geniş bir örneklem grubu üzerinde yürütülmüştür. Bu analizler, ölçeğin teorik yapıya ne kadar doğru ölçtü?ünü kanıtlamak için kritik öneme sahiptir.

Uyarlama çalışmasında genellikle yapı geçerliliğini test etmek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin, içsel ve dışsal motivasyon boyutları altında beklenen biçimde gruplandırılmaları göstermeyi amaçlamıştır. Elde edilen sonuçlar, MMRI'nin Türk popülasyonunda da orijinal ölçeğin teorik yapısına uygun olduğunu ve dindarl?k motivasyonunu geçerli bir şekilde ölçebildiğini ortaya koymuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, geçerlik analizleriyle aynı örneklem grubu olan 828 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı maddelerle tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini değerlendirir.

Akademik standartlara uygun olarak, iç tutarlılık katsayıları (genellikle Cronbach Alfa değeri) hesaplanmıştır. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıya (Motivasyonel Dindarl???) ölçmede birbiriyle uyumlu çalıştıklarını göstermektedir. Bu kapsamlı analizler, Motivasyonel Dindarl?k Ölçe?i'nin Türk kültüründe kullanıma uygun, yüksek düzeyde güvenilir bir araç olduğunu doğrulamıştır.

Faktör Analizi

Motivasyonel Dindarl?k Ölçe?i (MMRI) bir uyarlama ölçe?i olduğu için, faktör analizleri, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde korunup korunmadığını incelemek amacıyla

yapılmıtır. Bu analizler, ölçeğin boyutluluğunu ortaya koyarak içsel ve dışsal motivasyon faktörlerinin birbirinden ayrıştırmaya çalışarak test eder.

Genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde yüklerinin incelenmesi ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen iki faktörlü yapıların (İçsel Motivasyon ve Dışsal Motivasyon) model uyum indekslerinin değerlendirilmesi beklenir. Uysal, Turan ve İzzet (2015) çalışması, ölçeğin yapısal modelinin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu ve iki boyutlu yapıların korunduğunu göstermiştir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek maddeleri, katılımcıların motivasyon düzeylerini yansıtan bir derecelendirme sistemi üzerinden yanıtlanmasını gerektirir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetkinler ve Üniversite Öğrencileri

Age Group: 18 ve üzeri

Population Details: Geçerlik ve güvenilirlik analizleri 828 kişilik bir örneklem grubu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Örneklem, ölçeğin genel popülasyonda veya üniversite öğrencileri gibi belirli alt gruplarda kullanılabilirliğini destekleyecek niteliktedir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Dindarlık Motivasyonu, Psikoloji, Dinî Davranış, Ölçek Geliştirme, Veysel Uysal, Şaban Turan, Ziya İzzet, İçsel Dindarlık, Dışsal Dindarlık

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: vuysal@marmara.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim Adresi)

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi (Tahmini Sorumlu Yazar Kurumu)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar Veysel Uysal ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: vuysal@marmara.edu.tr.

Test Y?I?: Uyarlama ve de?erlendirme çal??mas?n?n yay?nlanma y?I? 2015'tir.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal makalesi ve de?erlendirme çal??mas? a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir. Orijinal makalenin PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: islamiarastirmalar.com. Ayr?ca, ölçe?in de?erlendirme çal??mas?n?n PDF dosyas? da mevcuttur. Orijinal PDF bu ba?lant?dan indirilebilir: motivasyonel-dindarlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Uysal, V., Turan, ?. ve I??k, Z. (2015). Motivasyonel Dindarl?k Ölçe?i (MMRI) üzerine bir de?erlendirme. *?slami Ara?t?rmalar Dergisi*, 25, 15-27.

Motivasyonel Dindarl?k Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelere ula?mak için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya belirtilen akademik referansa ba?vurulmas? gerekmektedir.